

„FAQ – zatrudnienie personelu w ramach grantu”

CZAS NA STAŻ – granty dla innowatorów społecznych oferujących nowe rozwiązania praktycznej nauki zawodu w przejściu z edukacji do pracy

1. Jakie obowiązki ciąży na grantobiorcy będącym osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej chcącym zaangażować odpłatnie do projektu inne osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej?

W przypadku gdy grantobiorca jest osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej angażując odpłatnie do grantu inne osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej, staje się zleceniodawcą i podlega przepisom ubezpieczeniowym (ZUS) oraz podatkowym, pomimo faktu, iż grant co do zasady nie jest opodatkowany, zgodnie z odpowiedzią na pytanie 7. Jeżeli grantobiorca ponosi wydatki angażując inne podmioty prawne lub fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wtedy podstawą poniesienia kosztu jest faktura lub paragon i taka forma zaangażowania usługodawcy nie powoduje po stronie grantobiorcy żadnych obowiązków ubezpieczeniowych czy podatkowych. Gdyby wszystkie wydatki poniesione zostały w granie w ten sposób (zakup towarów i usług) to pozostała grantobiorcy niewydatkowana kwota (na przykład wynagrodzenie samego grantobiorcy za realizację konkretnych zadań w granie) nie podlega obowiązkowi ubezpieczeniowemu czy podatkowemu zgodnie z przepisem prawa wskazanym w odpowiedzi na punkt 7. Inną sytuacją jest jednak zawarcie umowy cywilnoprawnej z inną osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej, tak jak może to mieć miejsce w przypadku zatrudnienia przez grantobiorcę trenerów, doradców czy wypłaty stypendium stażowego lub innego wynagrodzenia za udział w stażu lub granie (wypłaty środków finansowych dla uczniów, nauczycieli, opiekunów staży w firmach, etc.) – wtedy **grantobiorca będący osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej staje się zleceniodawcą** – nawet w przypadku zawarcia umowy ustnej i i podlega przepisom ubezpieczeniowym i podatkowym.

Ubezpieczenie: Zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.), płatnikiem składek jest pracodawca - w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. Ogólnie rzecz ujmując, jeśli zleceniobiorca nie ma innych tytułów do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, wykonywanie umowy zlecenia wiąże się z obowiązkowym objęciem ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym. Ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne. Zleceniobiorca podlega też obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. **Zleceniodawca jest płatnikiem składek ZUS z tytułu zawartej umowy zlecenia, nawet jeśli nie prowadzi działalności gospodarczej.** Konieczność wypełnienia tego obowiązku i ponoszenia ciężarów związanych z finansowaniem składek ZUS stanowi poważną barierę w nawiązywaniu stosunków cywilnoprawnych opartych na umowie zlecenia przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami a przepisy ustanowiły pewne udogodnienia tylko w przypadku tzw. umowy uaktywniającej (będącej formą umowy zlecenia) opiekunkę (nianię) do dziecka do lat 3, co raczej nie będzie miało zastosowania w przypadku naszych grantów. Bycie zleceniodawcą i pełnienie z tego tytułu roli płatnika składek wiąże się z określonymi obowiązkami, spośród których najważniejsze to: (A) zgłoszenie się jako płatnik składek na druku ZUS ZFA, który należy złożyć w ZUS w formie papierowej w terminie 7 dni od daty zatrudnienia zleceniobiorcy; (B) wyrejestrowanie się na formularzu ZUS ZWPA w terminie 7 dni od daty zakończenia trwania umowy zlecenia; (C) zgłoszenie przyjmującego zlecenie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZUA (lub na druku ZUS ZZA w przypadku podlegania przez zatrudnionego wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu) w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczeń, z kodem tytułu ubezpieczenia 04 11 xx; (D) wyrejestrowanie zleceniobiorcy z ubezpieczeń w terminie 7 dni od daty rozwiązania lub wygaśnięcia umowy zlecenia; (E) comiesięczne przygotowywanie i składanie/wysyłanie deklaracji ZUS DRA oraz imiennego raportu ZUS RCA (lub RZA, jeśli zleceniobiorca jest objęty tylko ubezpieczeniem zdrowotnym) w terminie do 15. dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni oraz (F) terminowe opłacanie należnych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Płatnicy rozliczający składki za nie więcej niż 5 osób mogą przekazywać za ubezpieczonych dokumenty zgłoszeniowe i rozliczeniowe w formie papierowej lub elektronicznej. **W przypadku takim wynagrodzenie przewidziane w budżecie grantu powinno zawierać w sobie wszystkie obowiązkowe składki, co znaczy, że należy najpierw wyliczyć wartość składek, które musimy zapłacić jako płatnik, a dopiero potem przedstawić zleceniobiorcy jego wynagrodzenie brutto, z którego zleceniobiorca sam zapłaci podatek – na przykład w ramach rozliczenia rocznego. We wszystkich tych przypadkach pomocą dla grantobiorców – w szczególności w zakresie wyliczenia kwot wypłaty czy przygotowania i sprawdzenia poprawności formularzy i dokumentów służy zespół finansowy Inkubatora przy Białostockiej Fundacji Kształcenia Kadr oraz Zdalny Opiekun Testu z ramienia Partnera projektu. UWAGA: Obowiązek ubezpieczeń nie dotyczy zleceniobiorców będących uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat i osób takich nie trzeba zgłaszać do ZUS – pod warunkiem, iż nie jest to stypendium stażowe. Zalecana jest umowa zlecenie na udział ucznia, studenta w teście, gdyż umowa stażowa powodować będzie obowiązek zgłoszenia do ZUS i opłacenie wszystkich składek jak przy umowie o pracę.**

Opodatkowanie: W przypadku, kiedy zleceniobiorca (zamawiający) jest osobą fizyczną, która nie prowadzi działalności gospodarczej, nie pełni on przy wypłacie umówionego wynagrodzenia, roli płatnika. Do rozliczenia podatkowego wynagrodzenia obowiązany jest przyjmujący zlecenie (przyjmujący zamówienie). Możliwe są dwa schematy podatkowego rozliczenia takiej umowy. W pierwszym z nich, kwota otrzymanego wynagrodzenia winna być ujęta w zeznaniu PIT-36 za dany rok podatkowy, jako przychody z innych źródeł i rozliczone wspólnie z pozostałymi przychodami (dochodami) rozliczanymi na zasadach ogólnych. W metodzie tej nie występują miesięczne zaliczki wpłacane do urzędu skarbowego w trakcie roku (od wynagrodzeń uzyskanych z tytułu przedmiotowych umów). Faktyczne rozliczenie podatku od tych źródeł następuje poprzez ich rozliczenie w zeznaniu rocznym. W drugim przypadku, ustawodawca umożliwił zleceniobiorcy (przyjmującemu zamówienie) rozliczanie otrzymywanych przychodów poprzez obliczanie i wpłacanie zaliczek miesięcznych. Metoda ta, wydaje się być zasadna, jeżeli kwota otrzymywanego wynagrodzenia w przeciągu roku jest znaczna, a jednocześnie wynagrodzenie otrzymywane jest w kilku różnych wypłatach. W przypadku rozliczenia takich przychodów dopiero w zeznaniu rocznym, kwota podatku do zapłaty może być znaczna – takiej sytuacji jednak nie przewidujemy w przypadku naszych grantów – stąd sugerowana jest pierwsza forma rozliczenia podatku. Należy podkreślić, iż niezależnie od przyjętej formy **na zleceniodawcy nie ciąży obowiązek płatnika podatku dochodowego.** Zleceniodawca niebędący przedsiębiorcą nie jest w wymienionych przypadkach zobligowany do pobierania i odprowadzania do urzędu skarbowego zaliczek na podatek dochodowy (podatku) ani do składania deklaracji lub informacji podatkowych dotyczących wykonywanej umowy. **Obowiązek opodatkowania przychodów z umowy zlecenia zawartej między osobami prywatnymi spoczywa na zleceniobiorcy.** W przypadku uzyskania przez zleceniobiorcę przychodów z innych źródeł może on: wykazać przychody osiągnięte z tytułu omawianej umowy dopiero w zeznaniu rocznym (PIT-36) i opodatkować je wraz z pozostałymi przychodami, do których ma zastosowanie skala podatkowa albo rozliczać podatek stopniowo, wpłacając miesięczne zaliczki. Znaczący to, iż grantobiorca wypłaca drugiej osobie fizycznej (zleceniobiorcy) umówioną kwotę brutto, z której ta osoba rozliczy się najprawdopodobniej w rozliczeniu rocznym, **Także w tych przypadkach pomocą dla grantobiorców i ich zleceniobiorców – w szczególności w zakresie przygotowania i sprawdzenia poprawności formularzy i dokumentów służy zespół finansowy Inkubatora przy Białostockiej Fundacji Kształcenia Kadr oraz Zdalny Opiekun Testu z ramienia Partnera projektu.**